

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri hepinizi saygıyla selamlıyorum;

BDDK, 31 ağustos 2000 tarihinde idari ve mali özerkliğe sahip bir kurum olarak faaliyete geçmiştir. BDDK bünyesinde 30.09 2008 tarihi itibariyle 49 banka, 50 yabancı banka temsilciliği, 52 finansal kiralama şirketi, 80 faktoring şirketi, 10 tüketici finansman şirketi, 6 varlık yönetim şirketi ve 47 bağımsız denetim şirketi olmak üzere toplam 294 şirket mevcuttur. BDDK bunların düzenleme ve denetiminden sorumludur. Kurumun temel amacı ise (Kanundaki ifadesiyle) tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunmasıdır. Kurumun karar organı 6 yıllık süre için atanan bir başkan ve 6 üyeden müteşekkildir. Kurumda 17 adet yönetici, 348 meslek personeli ve 139 idari personel olmak üzere toplam 504 kişi çalışmaktadır.

Sayın Başkan,

Ülkemizde sigortacılık, leasing, yatırım fonları...gibi finans sistemini oluşturan diğer kurumlar çok fazla gelişmediği için Türk Finans Sisteminde temel oyuncu bankalar olagelmıştır.

Bankacılık bugün finans sistemimizin yaklaşık olarak %80'ini oluşturmaktadır.

Dolayısıyla bankacılık, bankacılıkla ilgili gelişmeler, yenilikler ve bankalarımızın davranış kalıpları finans sistemimizi doğrudan ve derinden etkileyebilmektedir.

Bankacılık ekonomik aktivitelerin merkezindedir. Çünkü bankacılık tüm ekonomiye fon pompalayan, fonları dengeli dağıtmaya gayret gösteren ve geri topladığı kaynakları tekrar dağıtan bir nevi ekonominin kalbi fonksiyonunu görmektedir. Bankacılık bazı sorunlarla karşılaştığında ya da beklentileri değiştiğinde ve aracılık fonksiyonunu tam olarak yerine getiremediğinde tüm diğer ekonomik faaliyetler bundan doğrudan etkilenmektedir. Aracılık fonksiyonundaki aksama ise fon ihtiyacı olanlar ya da fon arzedenleri başka ürünlere yönleretebilmekte, barter benzeri metodların gelişmesine sebep olabilmekte ve organize olamayan-kuralsız para tüccarlarının ortaya çıkmasına sebebiyet verebilmektedir. Önemli olan halkımızı kurallı piyasaların dışında bırakmamaktır.

Sayın Başkan,

Türk bankacılık sistemi pek çok yönden-personel kalitesi, bilgi işlem teknolojisi, ürün çeşitliliği, kriz tecrübesi ve son yıllarda risk yönetimi hususlarında oldukça önemli mesafeler kaydetmiştir. Hatta bazı alanlarda pek çok gelişmiş ülkeden çok daha iyi bir konumdadır.

Bankacılık sistemimizde Eylül 2008 sonu itibariyle,

- Kredilerin takibe dönüşüm oranı %3.11'dir.
- Sektörün ortalama sermaye yeterlilik oranı yasal sınır oran %8'in üzerinde ve %17.3'tür. Dünyanın en büyük bankalarında bugün %8 ya da 9'lar büyük başarı olarak karşılanmaktadır.
- Mevduatın krediye dönüşüm oranı %89'dur.
- Özkaynak karlılığı (Dönem net karı/ortalama özkaynaklar) %15.47'dir.

Sayın Başkan,

Eylül 2008 itibariyle sektörün toplam kredileri 361 Milyar YTL'dir. Bu kredilerin 271 Milyar YTL'si TP şeklinde kullanılan, 90 Milyar YTL'si ise YP şeklinde kullanılan kredilerdir. Kredilerin 117 Milyar YTL'si bireysel krediler olup kalanı kurumsal ve KOBİ kredilerinden oluşmaktadır. Diğer bir anlatımla, bankacılık sistemi kredilerinin %33'ü bireysel kredilerdir. Bireysel krediler içinde ise ilk sırayı 39 Milyar YTL ile konut kredileri almakta bunu 34 Milyar YTL ile ihtiyaç kredileri ve 33 Milyar YTL ile kredi kartları izlemektedir.

Eylül 2008 itibariyle toplam mevduatımız 419 Milyar YTL'dir. Bunun 276 Milyar YTL'si TP, yaklaşık 115 Milyar USD karşılığı da YP şeklindeki mevduatlardan oluşmaktadır. YP mevduatın toplam mevduat içindeki payı 2002'de %57.3 iken bu oran bugün %34'e gerilemiştir. Türk bankacılık sektöründe mevduatın %91'i maalesef 3 ay ve daha kısa vadeli. Mudiler genelde vadelerinde yenileme eğiliminde olsalar da sözkonusu vade yapısı sistemin projeksiyonlarında önemli bir değişken olarak yer almaktadır. Mevduat ile ilgili diğer bir problem de geçtiğimiz yıllarda gördüğümüz kredilerin mevduattaki artış hızından daha hızlı artmasıdır. Bir anlamda tasarruf açığının doğmasıdır. Bu açığı bankalarımız genelde yurtdışı borçlanmalar vasıtasıyla kapatmışlardır. Sendikasyon ve sekürütizasyon kredileri olarak adlandırılan bu tür borçlanmaların en önemli özelliği mevduattan çok daha uzun vadeli olmalarıdır. Sektörde şu anda stok olarak toplam 26 Milyar USD sendikasyon ve sekürütizasyon kredisi bulunmakta olup, 2008'in kalanında 4.6 Milyar USD, 2009'da ise 10.5 Milyar USD geri ödeme sözkonusudur.

Sayın Başkan,

Bankacılık sistemi öz kaynakları Eylül 2008 itibariyle 83 Milyar YTL'dir. Serbest özkaynaklar ise 57.1 Milyar YTL seviyesindedir. Sistem 2008 ilk 9 ayında 11.1 Milyar YTL kar elde etmiştir. Yıllık kar toplamının da yaklaşık olarak 14 Milyar YTL düzeyinde olmasını beklemekteyiz.

Tüm bu göstergelere bakıldığında esasen bankacılıkta son yıllarda kredilendirmenin hakim olduğu, mevduatın banka büyümelerine veya ihtiyaçlarına yetmediği ve açığın yurtdışı borçlanmalar vasıtasıyla karşılandığını ve sermayenin güçlü bir vaziyette bulunduğunu görmekteyiz. Kısaca sistem global krize yığınakla girmiştir.

Bu noktada sistemin yurtdışı kaynaklı krizden etkilenip etkilenmeyeceği ile ilgili sorular akla gelebilir.

Sayın Başkan, elbetti ki yurtdışı ile bağlantılı bir ekonominin aktörleri olarak bankalarımız da dışsal ve uzantısı olan içsel gelişmelerden etkilenmektedir ve etkilenmeye de bir süre devam edecektir. Tüm dünyada bilançolarda şişkinlik yapan kalemlerin atılması veya reel bilançolara dönüşüm süresince göreceğimiz dalgalanmalar ülkemizde de etkisini hissettirmektedir.

Çok daha gerçekçi ve şeffaf bilançolara sahip olan bankalarımızın önünde de önemli günler bulunmaktadır. Bankacılık her zaman birçok riskin paketlendiği bir ortamda çalışmıştır ve bundan sonra da çalışmak zorundadır ve bu işin mantığı gereğidir. Kur riski, faiz riski, vade riski, ülke riski, itibar riski, mevzuat riski, fısıltı-dedikodu riski gibi riskler devamlı olarak bahsettiğimiz risklerdir. Ancak içinden geçtiğimiz dönemde üzerinde hassasiyetle durduğumuz ve takip ettiğimiz esas riskler ise likidite ve kredilerin geri dönüşünde aksama riski olarak kendilerini göstermektedir.

Uygulanmakta olan ve dünyadaki tek örnek olan likidite yönetmeliği ile likidite riskini olabildiğince frenlemektedir.

Türk bankacılık sisteminde kredilerin takibe dönüşüm oranı Eylül 2008 itibariyle % 3.11'dir. Gelişmeler bu oranın artmasının muhtemel olacağını göstermektedir. İşte bu gibi dönemlerde, geçmişten de destek alarak, bankalarımıza ve reel sektöre önemli görevler düşmektedir.

Bankalarımızın diyalog ve işbirliğine açık, kanunların elverdiği ölçüde esneyebilmesi önemlidir.

Reel sektör firmalarının da gerçek durumlarını yansıtan, şeffaf ve işbirliğine açık olması aynı derecede önemlidir.

Her bankanın durumu farklı farklıdır, dolayısıyla her banka gücü ölçüsünde bu iletişime açık olmalıdır.

Sayın Başkan, müsaade ederseniz geçtiğimiz iki ay boyunca sektördeki gelişmeleri aktarmak isterim. Global piyasalarda asıl dalgalanma Lehman Brothers'ın iflası (15.09.2008) ile başlamıştır. Eylül 2008 sonundan 12 Kasım 2008 tarihine kadar geçen yaklaşık iki aylık sürede;

- YP kredilerde (parite etkisi giderildiğinde) 641 Milyon USD , TP kredilerde ise 2.8 Milyar YTL azalış kaydedilmiştir.
- Mevduatta ise bahse konu süre içinde TP mevduat 9.9 Milyar YTL artmış, YP mevduat ise (parite etkisi giderildiğinde) 11.7 Milyar USD azalmıştır.

Tespitlerimiz YP mevduattaki azalış kurlardaki yukarı yönlü hareketin etkili olduğunu ve YTL'ye dönüşen bu meblağın önemli bir bölümünün DİBS'lere ve YTL mevduata kaydığı yönündedir.

Bu tabloya baktığımızda bankacılığımızda geçmiş yıllarda gördüğümüz her ay yaklaşık ortalama %2-3 oranlarında görülen kredi artışının durağanlaştığı görülmektedir. Ancak dünyadaki bu çalkantılı dönemde yine de şu ana kadar gösterilen performans önemlidir ve bankalarımız pek çok gelişmiş ülkeye göre çok daha olgun davranmışlardır. Unutulmamalıdır ki ülkemizde en çok denetlenen, sorgulanan, izlenen ve en ağır cezai sorumluluklara sahip sektör bankacılık sektörüdür. Piyasalarda yaşanan güven ve beklenti krizi aşıldığında, bankacılarımızın ellerindeki fonları piyasaya kullanırmak için her türlü gayreti göstereceklerini biliyoruz.

Sayın Başkan,

Ekonomi ve bankacılık sistemi için kesinlikle "kredi kanalları kapatılmamalıdır". Kredi kanallarının açık olması bankacılarımızve BDDK kadar ekonomideki diğer aktörlerin de gayretine doğrudan – belki bu dönemde çok daha kuvvetli bir şekilde bağlıdır. Bize göre bu anlamda finansal istikrar olmadan fiyat istikrarının gerçekleşme olasılığı da düşüktür.

Sayın Başkan

Bugün takdirlerinize sunulan bütçemiz ile 2009 yılında

- Katılım paylarından 124.5 Milyon YTL (ki bu tutar Kanun gereği Kurul tarafından belirlenmektedir. Bu yıl bu oran banka bilanço toplamalarının onbinde 2 'si olarak belirlenmiştir) ve
- Faiz gelirlerinden de 15.2 Milyon YTL gelir belirlenmektedir.

- Giderler olarak da;
- 38 Milyon YTL personel
- 2.1 Milyon YTL sosyal güvenlik prim giderleri
- 39 Milyon YTL mal ve hizmet alımları
- ve 61 Milyon YTL de diğerk (bina alımı ya da yapımı) giderler olarak belirlenmiştir.

Sayın Başkan, takdirlerinize sunulan bütçemiz ile mutad giderler dışında özellikle etkin ve hızlı bir denetim ve gözetim hedeflenmektedir. Ayrıca önümüzdeki günlerde takdirlerinize sunulacak olan Bankacılık Kanununda değişiklikler öngören tasarı ve Finansal kiralama-factoring ve tüketici finansman kanun tasarılarının da önemli olduğunu düşünmekteyiz. Bankacılık kanunu ile mevcut kanunda aksayan hususlar gündeme getirilmekte, diğerk kanun tasarısı ile de bankacılık dışı finans sisteminin önü açılmakta ve yepyeni finansal araçlar sisteme kazandırılmaktadır.

Sayın Başkan ve değerli üyeler;

BDDK olarak elbette ki elimizdeki imkanları veya açılımları sonuna kadar kullanacağız. Bugüne kadar özerk bir kurum olmanın farkındalığı ve ülke menfaatleri için gösterdiğimiz proaktif ve ihtiyatlı tavrımızı bundan sonra da göstermeye gayret göstereceğiz.

Bütçemizin hayırlı olmasını diler hepinize saygılar sunarım.